

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2. l. 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 1.

V Ljubljani, v sredo 2. januarja 1901.

Letnik XXIX.

Gospodom volivcem mest in trgov na Kranjskem!

Naši kandidati za mesta in trge, ki volijo dne 3. januarja 1901, so:

1. Za deželno stolno mesto Ljubljana: gospod

Ivan Sušnik,
kanonik v Ljubljani.

2. Za dolenjska mesta in trge Novo Mesto, Višnja Gora, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Kočevje in Ribnica: gospod

J. U. Dr. Sebastian Elbert,
pročt v Novem Mestu.

3. Za gorenjska in notranjska mesta in trge Postojna, Idrija, Vrhnika, Lož, Radoljica, Tržič, Kamnik, Kranj in Škofja Loka stranka po resnem vsestranskem preudarku ne postavi nikakega svojega kandidata, temveč priporoča svojim somišljenikom, da vse svoje glasove oddajo kandidatu neodvisnih volivcev, ki je gospod

Josip Šuman,
o. kr. dvorni svetnik v Ljubljani.

Zavedni volivci mest in trgov! Za Vaš lastni blagor se gre, kojemu služite, ako dne 3. januarja volite take može v državni zbor, s katerimi bode drugim poslancem naše dežele mogoče, složno sodelovati. Nujne in pereče potrebe ima vsako Vaših mest in trgov, toda Vaše najvažnejše zahteve so nedosegljive, ako za nje ne zastavi ves svoj vpliv močna stranka v državnem zboru. Močni pa zamoremo biti le po slogi vseh naših poslancev.

Sloga bodi torej geslo, po kojem naj se izvršijo volitve dne 3. januarja. V to pomoz! Bog!

V Ljubljani, dne 22. grudnia 1900.

Osrednji volivni odbor katoliško-narodne stranke.

Voščilo in sožalje.

Ko si drugi častitajo ob novem letu, moramo mi izrekati sožalje možu, s katerim nam je bilo žal že prevečkrat neljubega pravka.

Jutri bodo stajili ljubljanski volivci na olišče. Zmage želeč, a žalosten gleda dr. Tavčar na volivno bojno polje.

Kakor divji Titan je naskočil katoliško tivo in je mislil, da bo s par sto psovni, z nekaj centi papirja in s par tisoči oldinarjev premagal vse ljudstvo v staro državni častitljivi Kranjski deželi.

Oholo se je smejal že Povšet in se orčeval z njega, češ: Dolenjska je izgubna za vas. Pfeiferja je imel že za mrliča, tnika je smatral za podrtega, Gorenjsko je al čez »kmetu vseh kmetov«, da jo spravi v žep, in o Venečanju je mislil, da je že utočil v peljoto, katerega je iz »Naroda« izlival nanj. Vsak dan je bil gotovejši zmage, sanjalo se mu je že, da bo kot nov reformator katoličanstvo z vsem klerikalizmom d pometal iz kranjske dežele ter kot nov liberalni papež se dal venčati v »Narodnem domu« kot Dalai Lama nove vere, ki ima le eno dogmo, namreč absolutno svobodo

liberalcev in absolutno sužnost vseh klerikalcev. Bil je prepričan, da se bo tudi vlada vpregla v njegov triumfatorski voz in ga kot novega Cezarja vozila po ljubljanskih ulicah.

In kako se je varal ubogi mož in vsi liberalni zaslepljenci z njim!

Prej smo imeli mi vse kmečke državne poslance, liberalci pa tri mestne. Tavčar je izdal parolo, da mora liberalizem vzeti celo deželo, da bo neomejeni gospodar in potem naredil liberalni autodaf ter z neizprosno liberalno inkvizicijo strahoval vse od deželne vlade do učiteljev, od trgovcev do pisarjev od ljubljanskega sporta doli do zadnje kmečke kočice.

Nečuvno gonjo je provzročil, s fanatizmom napolnil našo deželo, vžgal je vojsko proti cerkvi, kakoršne še nismo doživeli tri sto let nazaj.

In sedaj? Izgubljeni so za liberalce vsi kmečki mandati, katoliška stranka pa je vstala kot ljudska stranka, kot zastopnica vsega prebivalstva, in njegovo gromenje je le utrdilo naše pozicije.

V mestih pa isti Tavčar sedaj berači za skromno število, ki bi morda s par glasovi mu pomoglo do kakega mandata. Zdravi na-

gon ljudstva pa se upira protinaradni liberalni gonji, in od dne do dne bolj spoznavajo tudi meščani, da jim ni koristila nič liberalna gonja, ampak jih vse le oškodovale. Vidiijo, da je bilo grdo in nespodobno, kar je počel liberalni kolovodja z »Narodom«, vidiijo, da je mogoče le na podlagi poštenosti, pameti in vere doseči kaj za splošni blagor.

In sedaj se imajo vsod. Gorenjsko-notranjski r nagiba zelo na katoliško s. skem se cepi liberalstvo in bolj izprevideva meščan, da je ne koristi iskati le v slogi z našo stranko in z vsem ljudstvom. In v Ljubljani, kjer je bila doslej glavna tednjava liberalstva? Vse volivne mahinacije niso pomagale, ves terorizem ni pridobil nič novih sil, ampak velika masa prebivalstva zapušča nesrečnega generala, katerega boj je bil od začetka do konca nesrečen in poguben. »Slovenski Narod« je slepil ljubljane dan na dan z naročenimi poročili o sijajnih zmagah liberalstva, in sedaj, ko vsakdo lahko s prsti otiplje te laži, so njegovi najožji pristaši potrjeni in razočarani.

Jutri bo na nogah vse v Ljubljani. Liberalci bodo spravili na noge čisto vse, kar liberalno leze in gre, in če ne bo hotelo iti samo, bodo s terorizmom skrbeli, da bo vsaj prilezlo. Ljubljanskim Nemcem se že studi liberalna gonja. Svojih tri do štiri sto glasov bodo oddali svojemu kandidatu, in s tem pade Tavčarju tista opora, ki mu je pomagala že večkrat iz zagate. Socijalni demokratje, tudi bivši njegovi volivci in agitatorji, hočejo tudi v boj proti liberalcem — in naši pristaši so zavezani po svoji sveti dolžnosti, da pridejo polnoštevilno na volišče. Skri valnic se ne bomo igrali. Vsi morajo na volišče, saj smo poštteni, saj zagovarjamo najboljša načela in izvršujemo najkoristnejše delo v prid ljudstvu, in toliko močnim smo pa tudi, da se ni treba nič več bati onemu, ki se očitno potegne za našo dobro stvar.

Bilo bi jako hudo za Tavčarja, če propade, še huje če zmaga. Zakaj njegov vpliv je proč, državnozborna večina je naša, in slovensko ljudstvo je toliko probujeno, da se več liberalcem na verigo priklenjati ne da.

Sožalje že zanaprej Tavčarju k jutrajšnjemu dnevu! Svojim somišljenikom pa želimo krepke vstrajnosti. Naj se ne boje dela, naj se ne stršijo težav! Boj je hud, a po prestanem boju je sladka zavest storjene dolžnosti!

Fin de siècle.

Zatonilo je stoletje v morje večnosti, »stoletje napredka«, polno znamenitih dogodkov, iznajdeb in prevratov na državnem in socialnem polju. A bil je neki Ben Akiba, ki je trdil, da ni nič novega na svetu, da vse je že bilo. Poglejmo!

Francoska prekucija je utisnila pečat ravnokar minolemu stoletju. Dala je stvar in pojmom drugo obliko, a vsebine jim ni premenila.

Na mestu Ludovika XIV. sedi sicer na francoskem prestolu bivši trgovec s kožami, toda toli hvalisane »egalité, fraternité in liberté« so danes — fin de siècle — iluzija pesnikov, kimera, priča dejstva, da se člo-

veštvo ni zblizalo v krščanski ljubezni. Koncem 18. stoletja so skušali uničiti razne privilegije višjih stanov v imenu bratstva in svobode. Bil je krvav, dolgotrajen boj, da »svobodnjaki« sami sebe okitijo z istimi privilegiji.

Sama prevara, boj proti obliki, a ne za stvar! In danes? Toli hvaljeni 19. vek napredka, omike, demokracije ni izpolnil nobene nade, ki jo je porodil. Kdaj je bilo mej nižjih

Jokajo se milijoni, sčen je defraudant milijonov, berač, ki je ukradel zemljo.

Dreyfusova afera še ni končana, in junaki v panamski pravdi še nosijo glave na tilnikih.

V dobi »obročev« ženske sicer niso kolesarile, toda madame Récamier bi danes mogla igrati enako ulogo, kakor pred sto leti. Kdor je na čelu civilizacije, je tudi poganjač nemoralnosti.

To je bilo ob času Agripin in Mesalin, isto v dobi modernih dam, kajti ženska ni iz Göthejevega Fausta, ampak iz raja. Tudi dijakinja na bojišču so stara prikazen v novem krilu.

Smrt Marije Antoinette je bila — fin de siècle. Ali smo sedaj napredovali? Grozni konec plemenite naše cesarice govori debele knjige.

Princez á la Chimay je 18. stoletje malo poznalo. Tedanja družba je sicer mnogo storila gledé nemoralnosti, a poznala je vsaj čustvo za sramežljivost.

A danes... Škoda, da vsako stoletje ne rodi svojega Tertulijana.

Pred sto leti so morili revolucionarji, sedaj nihilisti in anarhisti. Napoleon I. sicer ni bil prijatelj miru, a koncem 19. stoletja se je vršil mirovni kongres v Haagu in ob enem so Angleži kakor Vandali v južni Afriki ropali svobodo in države. Cimbrini in Tevtoni so nekoč požigali v Italiji, danes v Kini in drugod.

Voltaireovi spisi so bili pač »fin de siècle«, a danes smo na višku pornografije. Na odru se valjajo žganjarji, Devica Orleanska ali Göthejev Torkvato Tasso so še k večjemu za petošolce. Koncem 18. stoletja je bila v modi Voltairova »Candide«, danes so romani s pomišljaji. Napoleon je knjigo sežgal, danes so pornografi levi v salonih.

In kdaj je bil terorizem v lepšem cvetju, ko danes koncem prosvetljenega stoletja. Pariz je še danes neugašen ognjenik; na višku je moderne omike, a v isti vrsti z grško in babilonsko dekadenco.

In tako bi mogli dalje vsprejeti. Napredek »fin de siècle« torej ni storil drugega, nego da je iz narave privabil na svetlo nove sile in jih položil človeštvu v roke za nadaljno borbo. Tako se suče kolo, a ostane na istem mestu.

Tudi moderni Luter Martin je nastopil koncem 19. stoletja. Njegov Melancthon je potoval v Erfurt, kjer so ga proslavljali možje, ki bi morali biti stebri države.

Tako se čudeži gode tudi v moderni dobi. Škrat pa se nam reži v obraz, češ: »Grozno ste dosledni!«

Še jedenkrat — mestno gospodarstvo in župan Hribar.

Kar smo pisali o božičnem darilu našega župana v podobi podirajoče se ničrve

finančne stavbe, govori cela Ljubljana. Zaradi tega nam »Narodove« fraze čisto nič ne imponirajo in le mirno čakamo, da bo ljudstvo govorilo — potem se našemu županu ne bo treba bati operetnega groma, kajti nastal bo pravi pravcati grom z bliskom, ki se bo sicer v podobi nevihte razsul nad Ljubljano, a zrak bo tem čistejši.

Mi nikdar ne očitamo komu premalo študij, če je v obče človek, ki je na svojem mestu, ali dobe se ponesrečeni študenti, ki skušajo z nadutostjo in oholostjo nadomestiti to, česar jim nedostaja na izobrazbi in vsled tega na pravi uljudnosti. Resnica je, da so se povzpeli v različnih narodih iz najnižjih krogov ljudstva možje do najvišje stopinje v socialnem življenju, a resnica je tudi, da so se ti vzdržali, če so si svojo omiko skušali izboljšati in če so imeli dragoceni dar uljudnega občevarja z vsakim, če je tudi slučajno iz nižjih slojev. Vsega tega pogrešamo pri našem županu.

Zaradi tega smo »Narodovemu« dopisniku, ko je skušal braniti župana Hribarja vsled našega zadnjega dopisa o mestnem gospodarstvu, jako hvaležni, da je nam dal priliko jedenkrat izraziti popolnoma odkrito svoje mnenje.

Če bi se pomislil, koliko delavnih mož si je ravno vsled odurnega svojega nastopanja odtujil. Ko bi on mogel gledati v srca, bi našel jako redke simpatije. Le tistemu, kakerega more porabiti kot mehanično silo, je naklonjen, ali le toliko časa, dokler nima lotični samostalnega mnenja. Sestava občeveta je najboljši dokaz za našo trditve. Kdo gospodari tam? Malo številce, in še to na njegovo komando. Zaradi tega gre pa tudi gospodarstvo tako hitro rakovo pot. Svetovali bi gosp. županu Hribarju, naj pridno prebira »Fliegende Bätter«, v katerih je tolikokrat narisan »parvenu«. Vse se mora lesketati okoli njega; rad bi posnemal izvrstne kroge, pa mu ne gre. Pri vsaki besedi, pri vsakem koraku se pčzna njegovo pokolenje.

Ali je bilo treba takoj po nesrečni katastrofi 1. 1895 Ljubljani pozlačene mestne dvorane, ki je stala gotovo nad 40.000 K! Ali je bilo treba takoj doklade povišati, samo da se ustvari »rezidenca« v Ljubljani po vzgledu malih knezov. Umen gospodar, ki ne gleda samo na vnanji lišp, kakor naš župan Hribar, bi raje polagoma popravljal, nego skušal vse prenoviti v par letih po svoji glavi. Ali ne vzbuja tako postopanje v višjih merodajnih krogih mnenje, da se kopljemo v zlato in da so Ljubljanci po potresu silno obogateli? Na eni strani se šopiri s sijajnim finančnim stanjem občine, na drugi strani pa berači za odpis drž. posojila.

Ali je mar župan Ivan Hribar dobro gospodaril, ko je dal tolikrat preminjavati ulične tablice, ne da bi čakal pravomočnega sklepa občinskega sveta? Koliko tisočakov se je proč vrglo, ki bi se bolje drugod porabili in ne pošiljali na Česko. Premenjaval je hišne številke kakor žemlje, in kako se je šopiril, ko so mu posestniki ugovarjali. Še le vlada mu je morala ustaviti delo ter mu pojasniti, da to sicer spada v delokrog županov, a se mora zgoditi z dovoljenjem vlade in v sporazumu z davčno in zemljejknjižno oblastjo, ter da se morajo hišni posestniki obvestiti.

Ali ni občinski svet poprej že vedel, da stopi s 1. januarjem leta 1901 domovinski zakon v veljavo? Ali ni bilo mogoče že poprej si urediti, da se prihranijo nepotrební izdatki in da stopi v veljavo varčnost, katero tako toplo sedaj finančni odsek priporoča? Marsikateri izdelek bi se prihranil od leta 1895 sem, če bi se ne gledalo samo na sedanost, nego tudi malo v prihodnost.

Župan Ivan Hribar je, kakor se vidi, tako malo politik, kakor je slab gospodar. Domovinski zakon bi stopil v veljavo, če bi

Zaradi tega je »smešno«, da govorimo z Iv. Hribarjem, besedičiti o »klerikalizmu« pri domovinskem zakonu.

Eno pa, kar prebivalci vedo, je obupen pogled v bodočnost, in nič jih ne tolažijo besede, da se bo potomcem zapustil — dolg . . . In ravno v tem tiči slabo gospodarstvo, da se eden izgovarja na drugega, češ, saj tudi drugod tako delajo. Tako postopanje je brezvestno in dotični nima pojma o socialnem vprašanju. Tudi v sosednem Gradcu že vre in tam je občinski svet dovolil samo dvamesečni provizorij vsled slabega gospodarstva gotovih oseb. Toda preveliko krivico bi delali, ako bi edino le županu Hribarju pripisovali vso krivdo. Kriv je ves občinski svet, ker se ni uprl takemu samooblastnemu gospodarstvu, čegar slabe posledice bomo trpko čutili. Marsikateri je stiskal pest v žepu, pa se ni upal govoriti, češ, »jaz dohtarjem nisem kos«, in te »dohtarje« ima gospod Ivan Hribar na vrvi.

»Država sem jaz,« je dejal Ludovik XIV., »Ljubljana sem jaz,« si misli gospod Ivan Hribar. V njegovo tolažilo moramo mu povedati, da ni pametnega človeka, kateri bi v sedanosti razmerah hrepenel po

ev o slabem mestnem dokazuje poziv finančnega odseka, da se treba povsodi varčnosti, gotovo ne storil, ko bi bil o dobrem dosedanjem gospodarstvu preverjen.

Poprej nismo čuli nikdar teh priporočil niti iz ust finančnega odseka. Če župan tega očitnega migljaja ne razume, mu ne moremo pomagati, a občinstvo ga je dobro razumelo.

S posameznimi številkami se ne bomo bavili. Če bi bilo le mogoče, skril bi se deficit, a ni ga bilo mogoče. Lahko pa računamo še na veliko večji nedostatek, ker vemo, da občinski svet vedno odobri prekoračeni proračun. Opozarjamo na stavbo novega Franc. Jožefovega mostu, ki je gotovo »unicum« tacega dela in o katerem je samooblastno prevzel referat župan Ivan Hribar sam, akoravno o tem toliko razume, kakor zajec na beben z Duffetom vred.

Danes kritikuje župana Hribarja cela Ljubljana in ne posamezna oseba. Mi dobivamo toliko glasov iz občinstva in iz najožjih njegovih krogov, da so naši članki le nekak odmev teh glasov. Oglašali se bomo tudi še v bodoče, kakor to velevala korist naše občine! Konečno pa priporočamo županu Ivanu Hribarju, da naj pazljivo čita šaljivi list »Simplicissimus«, iz katerega lahko posname, kako se ne sme vesti »serenissimus«.

Volivno gibanje.

V znamenju krvi je zmagala okraja slabša stran.

Pod tem zaglavjem označuje zadnji »Mir« divji terorizem, ki je vladal pri prvotnih volitvah na Koroškem, tako le:

Prvotne volitve so pri kraju, pri kraju so ž njimi tudi boji, prevare. — Napeli smo vse moči, na našo stran so stopili možje, značajni in neomahljivi, národa stebri. Toda usoda nam ni poklonila venca zmage! Nasprotni boj, ostudno rovanje, laž in izdajstvo — denar in žganje — kol in nož — vse to se je zaklelo zoper nas kot ljut vihar, ki je bril čez naše pokrajine ter je upognil ali siloma strl marsikoga, ki je prej močno stal. Ogromno se je žrtvovalo katoliško-politično društvo, junaško se je boril gosp. Grafenauer, vstrajno in neutrudljivo drugi bojovníki, toda usoda nam ni poklonila venca zmage.

O pravici, o zakonih, po katerih gre nam zmaga tudi brez vojske, govoriti ne smemo. Res žalostno! Le pogledimo, kako so delovali naši nasprotniki: Zares studi se človeku, podati le nekatere posamezne pojave in nesramnosti, s katerimi so se upali nasprotniki javno nastopiti. Pokazalo se je zopet, da sta si ničemurnost in oholost, propalost in krivica bratsko podala roke, da uničijo poštenost ter našo sveto stvar.

Pilat in Herodež, svoje dni sovražnika, sta se bratsko zvezala, da skupno obsodita Kristusa! Bradati rovar iz A., bogati tovarnar iz B., nemčur iz C., in nemškutar iz

C., cerkveni ključar iz D. in učitelj iz E., pljuvajoči hlapec iz F. in kolneči voznik iz G., pijani postopač iz H. in surovi gozdar iz I., siromašni liberalci iz J., in brezznačajni kimovec iz K., brezverski zdravniki, napihnjeni župani, zapeljani kmeti, podkupljeni bajtarji — toda dovolj. — samo ta kratki in površni pogled na nasprotno rovanje zadostuje; lepi pari! — Izborna družba! A značilna! To je posebljena vest, nashkani značaji naših nasprotnikov. Od pisanega postopača, ki se je po luži valjal, pa do oholega gospoda, ki je morda na volilni dan prvokrat prijazno pogledal kmeta, se je vse zaklelo v peklenški: »Heil! Pogin Slovincem!« Kakšna razlika v značajih, v oliki, a vendar skupni smoter: proč z vernimi, poštenimi Slovenci!

In še ni dovolj: Kaj vse so govorili, pisali; obrekovali, mazali; celo Podjuno napolnijo s tem gnojem, celi Rož s tem smradom! Vse le, da ugonobijo vernega kmeta-Slovenca!

In še ni dovolj: Koli, gorjače iz grebinskega plota, noži iz gozdarskega žepa, lažnjivi zapisniki občinskih tajnikov in županov, na desetine sodčkov piva, stotine smodk, — obljub in grožnje Bog vé koliko — vse da oblastno-pregrešno strašijo vernega kmeta Slovenca, ali da ga ogoljufajo in zapeljejo. Hudo se je zaklelo zoper dobro. — In še ni dovolj: Noži so zabiskali nad glavami nedolžnih kmetov-Slovincem, kri je tekla, vnebovpioča! Vse le, da ugonobijo vernega našega kmeta!

In doségli so za zdaj enkrat: 80.000 Slovincem v enem okraju, katerim se že stoletja krivica godi, so na novo zopet odvzeli poslanca, moža pomočnika, moža rešitelja, ki bi na najvišjem mestu povzdignil svoj glas, bratom v pomoč. Govoril bi, povedal vse, svet bi strmél, — a sovražnika bilo bi strah! Odkrita bi bila njihova stoletna pregreha; vsem povedana olikanost nemčurska, nemška lažikultura! To ne sme biti! In zmagali so! Zakleli so se, da ne mirujejo prej, predno ne bo zadnji veri in duhovnikom vdan kmet na slovenskem Koroškem — bauernbundarski brezverski nemškutar!

Mi se pa tolažimo: Pride dan plačila; pride dan tudi naše zmage. Naša sveta stvar bo tudi obhajala enkrat svoj visoki dan! Bo mar krivica in zlobnost večno kraljevala? Ali se pa morejo nasprotniki, vsaj njih boljši in poštenjši možje, veseliti take zmage? Ali ne spozna vsaki pametni človek, da je nemčurskega »bauernbunda« mož — kot zastopnik vernega slovenskega okraja — naravnost norost, gorostasna krivica?

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. januarja.

Novi domovinski zakon je z večrajšnjim dnem stopil v veljavo. Glavna določba tega itak splošno znanega zakona obstoji v tem, da se sprejem v občinsko zvezo ne sme odreči onim prosilec, ki bivajo deset let nepretrgoma v dotični občini kot polnoletni državljani. Posebno večja mesta bodo morala vsled tega prevzeti veliko breme, ker bodo morala prevzeti v oskrbo tudi nove občinske reveže. No, uradna »W. Abendpost« jih tolaži s tem, da se bo temu kmalu odpomoglo s tem, da se uvede obligatno zavarovanje za starost in onemoglost.

Dr. Kramar o bodoči mladočeški taktiki. Deželni poslanec dr. Kramar, ki kandiduje v Taborskem mestnem okraju, a zaradi bolehnosti ni dosedaj prišel mej volivce, je sedaj poslal zaupnikom pismo, v katerem jim pojasnjuje svoje delovanje, potem pa govori o bodoči taktiki češkega kluba. Kandidat pravi mej drugim: Katero pot bomo hodili, o tem sedaj ni primerno govoriti, posebno pa ne o tem, kar se tiče obstrukcije in sostave stare večine. Le nekaj morem povedati: Ako misli vlada, da je dovolj, ako razpusti parlament in odvzame nam naše narodne pravice v posamnih ministerstvih in uradih, ter da se s tem napravi red v Avstriji, se grozno moti. Groženj se ne bojimo, najmanj pa absolutizma. Pripravljeni moramo biti na boj. Potrebno je le, da smo jedini. Strankarski boji naj se vrše doma, na Dunaju jim ne sme biti mesta. — Dosedaj se tudi ta mladočeški vodja ni izrekel

proti obstrukciji. Morda se voditelji nekoliko ozirajo na radikalno srujo volivcev, ki bi sicer morda ne glasovali za postavljene kandidate. Izvoljeni poslanci bodo pa na Dunaju uvideli, kako malo bi jim koristila obstrukcija.

Krščansko-socialni kandidati za splošno skupino na Dunaju so: dr. Lueger, ki kandiduje v petem, šestem, dvanajstem in trinajstem okraju; Herm. Bielowhaweck za prvi, drugi in dvajseti okraj; Julij Prochazka za tretji, četrty, deseti in enajsti okraj; Julij Axmann, ki kandiduje v sedmem, osmem, devetem, štirinajstem in petnajstem okraju; in konečno kot nov kandidat mesto Mittermay-rja Josip Mender za 16. do 19. okraj. Po dosedanjih poročilih je zagotovljena zmaga vsem kršč.-soc. kandidatom.

Vatikan in Francija. »Echo de Paris« poroča iz Rima dodatno k poročilom lista »Matine«, da je pri kuriji povzročil veliko presenečenje društveni zakon, ki ga je predložil zbornici ministerski predsednik Waldeck Rousseau. Konečno pravi poročilo, da pride vsled tega do konečnega razpora mej Vatikanom in Francijo. Morda se pa zadeva poravnava mirnim potom, ker bodo zmerni francoski politiki uvideli škodo, ki bi navstala za Francijo vsled spora z Vatikanom.

Italijanski parlament se snide, kakor javljajo najnovejša poročila, dne 24. januarja. Nad glavami sedanjega kabineta se zopet zbirajo črni oblaki in splošno se sodi, da kabinet ne stopi pred novozbrani parlament v tej sestavi, kakor je sedaj.

Ruski car in predsednik Krüger. Vsprejem transvalskega predsednika pri carju Nikolaju še ni zagotovljen. Tako je vsaj posneti iz nekega petrogradskega pojasnila v »Pol. Corr.«. Tudi se misli, da v Petrogradu nihče ne misli na potovanje carjevo na jug in ravno tako se dosedaj še niso vršili nobeni dogovori glede sestanka carjevega niti v Rusiji, niti kje drugje. Kako prav je imel torej Krüger, ki je sporočil burskim vodjem, naj se ne zanašajo na zunanjo pomoč.

Slovstvo.

»Dom in Svet« št. 1. prinaša naslednjo vsebino: V zarji novega stoletja. Spisal dr. Evgen Lampe. — Starčev »Confitéor«. 1800 — 1900. Zložil Silvin Sardenko. — Na vojvodskem prestolu. Povest iz slovenske starodavnosti. Spisal I. Selan. — Gazelice 1., 2., 3., 4., 5. Zložil Anton Medved. — Olševski cerkvenik. Kratkočasna povestica. — Spisal Podgoričan. — Prijateljici . . . I., II. Zložila Ljudmila. — Gospa Sveta. Zgodovinsko krajepisna črtica. Spisal Valentin Podgorc. — V sobici tihi . . . Zložil Leo Levič. — Do zmage! Po prijateljevih pisnih priobčih Jož. Ošaben. — Ob njegovi gomili. Trenutni spomini na Lampetovem grobu. Spisal F. S. Finžgar. — Odkar me ni. Zložil Silvin Sardenko. — Drobnogled in drobni svet. Spisal kanonik Ivan Sušnik. — Usmiljenka. Odlomek iz duhovnega življenja. Spisal Pavel Perko. — Poljana. Zložil Leo Levič. — Češka »katoliška moderna«. Literarna drobtina. Spisal Fr. Ks. G. — Književnost: Slovenska književnost. Knjige »Družbe sv. Mohorja« za l. 1900. : Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1901. — Slovenske večernice. — Prešeren in Slovanstvo. — Hrvaška književnost. Hrvatske povjestne gradjevine. Glasba: Gorski odmori. — Božične predigre. — Pod oknom. — Zimska idila. — To in ono: Prešernove slavnosti. — Cesar Franc Jožef I. v Gorici. — »Glasbena Matica«. — † Janez Vesel. — Zdenek Fibich. — Dr. Jan Melichar. — Svetovni jezik. — Najmanjša knjiga. — Dr. Francišek Lampe. — Cerkev »dei Frari« v Benetkah. — Slike: Vinjeta. Dr. Franč. Lampe. Rokopis dr. Franciška Lampeta. Prvi sneg. Sredno novo leto 1901. Gospesvetsko polje z juž. strani. Gospa Sveta. Ničemurnost. Grob dr. Franciška Lampeta v Ljubljani. Slike k spisu »Drobnogled in drobni svet«. Vinjeta. Cerkev »dei Frari« v Benetkah. (Priloga.)

»Slovenski učitelj« prinaša v 1. številki drugega letnika naslednjo zanimivo vsebino: Kako je učitelju mogoče vzbuditi v učencih veselje do čitanja koristnih knjig? Spisal Ratislav. — Po volitvah. — Splošna obrav-

ava berilnih vaj z ozirom na formalne topnje. Konferenčna razprava. Priobčuje tedv. Šarec. — Slovestvo: Zgodovina horuške fare. — Šolske vesti. — Drobline. — Vabilo na naročbo. — Vrlo urejevani list katol. učiteljev in vzgojiteljev stane celotno (24. šte.) 5 kron in se naroča pri uredništvu v Ljubljani.

„Pučki Prijatelj“, poučno gospodarski list, izhajajoč na Krku dvakrat v mesecu. Vsebinsko zadnje (25.) šte. I. letnika 1900: Koncem godine. — Udružimo se! — Malina — Vesti iz sveta. — Gospodarske vesti i sitnice. — Razne vesti. — Naročnina na »P. Pr.« znaša 2 kroni na leto.

Dopisi.

Črnomelj, 30. dec. Znanemu dopisniku odgovorjam, da meni po krivem prisoju dopis v »Slovenca« z dne 1. t. m. Dotični računi so bili pred mojim odhodom popolnoma v redu. Ako so tudi vaši, smete biti zadovoljni. G. L. nisem še nikdar nič očitil. Le vi bi radi naredili prepir med nami. Denite roko na svoje srce in vprašajte se, koliko ste že povzročili sovraštva in prepira v naši občini. Vi ste prišli k meni s prošnjo, da bi vam pomagal pri volitvah za Tavčarja in bil vaš medved. Paovali ste nečuvstvo duhovnikov itd. Ali ste že pozabili? A ker se nisem udal vašemu terorizmu, zato vaše sovraštvo do mene. Toda povem vam v brk: Svoj židovski liberalizem ohranite za se, izvršujte svoje dolžnosti, a druge držite v miru. To vam in drugim želi za novo leto — obrtnik.

Izpod sv. Jošta, 30. dec. Kakor so pred leti na Štajerskem agitovali s parolo »v nevarnosti ni vera, ampak bera«, tako so sedaj kričali neslani liberalci. V Kranju na trgu in po okolici so agitatorji lovili moze na to žalto vabo. Šteti so »katekizem«, »Narod« in »Rodoljub«, nabijali lepake za »kmeta vseh kmetov«, toda opravili niso mnogo. Vrli okoličani kranjski so pokazali, da si ne dajo ukazovati od »Gorenjca« in njegovih težakov. Skrbeti hočemo, da se tudi v bodoče zlata pšenica ne »pobarva« s kokaljem, kajti kruh iz take zmesi ima »jermen«.

Žiri, 29. dec. Vodja liberalcev v Žireh, g. Fric, je nestrpnost čakal izida volitev, da zapalijo nabasane topiče v čast novoizvoljenemu poslancu, g. Božiču. Toda prišla so neugodna poročila in topiče so morali spraviti. To je peklo g. Frica, ker delal je na vse pretege za svojega ljubljence in zmerjal Žirovce, ki niso njegovi pristaši. Mi ga le vprašamo: Kdo skrbi za njegovega očeta in teto? Ali ni dober tudi klerikalni kruh? In ko se je gospod najbolj sopiril po gostilnah je njegova teta umirala pod tujo streho. Toliko smo morali povedati gospodu, v katerega obeh smo drugi berači. Oni pa, ki hodijo ponoči kričati v Žiri »živio Božič«, naj imajo svoje veselje na pogorišču.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. januarja.

Someščani! Naš kandidat dne 3. januarja je v Ljubljani gospod

Ivan Sušnik,

kanonik v Ljubljani,

mož zmerne političnega mišljenja, vsestranske koncilijantnosti, čistega značaja, velike učenosti, nesabičen, vnet za blagor meščanstva, kar je sijajno dokazal ob času potresne katastrofe. Njega soglasno volite! — Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke.

Somišljeniki! Prosimo nujno, da z vsakega volišča takoj brzojavite število glasov, bodisi ugodno ali ne, da moremo že jutri naznaniti izid volitev!

Osebnosti. Upravno sodišče je imenovalo njemu pridelenega okrajnega komisarja kranjske deželne vlade R. barona Apfelterra pl. Apfelterra pristavom in kancelista Jan. Rupnika knjižničarjem pri tem sodišču. — Poštami vežbeniki so imenovani Dragotin Taučer za Trst, Peter Bernecich za Pulj in Matej Zupan za Ljubljano.

V mašnika posvečena sta bila v škofjski kapeli 23. decembra št. pp. Atanazij Avser in Anzelmu Murn iz reda

sv. Frančiška. Prvi je imel novo mašo dne 26. decembra na Bohinjski Beli, drugi 30. decembra v Toplicah na Dolenjskem

Šematizem frančiškanske provincije za leto 1901. Provincija obsega 10 samostanov in dva hospica. Na drugem mestu je samostan na Sv. Gori pri Gorici, katerega prevzame provincija tekom meseca februarja, ondi bo nadalje tudi novicijat, ki je sedaj začasn v Novem mestu. Sedanji provincijal, preč. P. Konstantin Luser, je 126. v vrsti provincijalov. Provincija šteje 80 patrov, 32 klerikov, patrov in fratrov, 73 bratov lajkov, skupno 185 članov. Starosta provincije je prezaslužni P. Bernard Vovk, bivši ravnatelj novomeške gimnazije, ki živi sedaj v Brežicah.

Župan Hribar in ognjegasci Poročali smo, da je g. Stricelj odstopil od načelnštva ognjegasnega društva in da je celo »Narod« izrazil upanje, da bo sedaj mir v društvu. Bronil je ob enem »Naroda« nas, češ, da mi ne damo miru. Kakor znano, mi nismo dali miru le nepostavljemu izključenju nekaterih dolgoletnih članov in zavest nam pravi, da je prav, da smo v tem oziru razpršili magistratne naklepe v nič. Po odstopu g. Stricelja in njegovih tovarišev izvolili so si ognjegasci nov odbor in na čelo postavili g. Zirnsteina. Sedaj bi župan Hribar lahko dal mir in dali bi ga tudi mi. A Hribar misli, da so ognjegasci kaki Zanki, s katerimi bo pometal, kakor se mu bode ljubilo. Po pravilih ognjegasnega društva ima obč. svet pravico odbor potrditi ali ne. Županu Hribarju, kateremu se za razne kanale in ceste silno mudi, se pa za potrditev odbora tako važnega društva ni prav nič mudilo — potrditev novega odbora župan ni dal na dnevni red obč. seje in je kar kratkoma zapovedal, da bodi društvu na čelu zopet Stricelj s starim odborom in da novoizvoljeni odbor nima nič govoriti. Tako se je župan izkazal hvaležen g. S., ker ga je na obed povabil. Ognjegasci pa pravijo: Kako more župan preko občinskega sveta tako izzivajoče postopati na svojo roko, kako more župan odstopivšega gospoda Stricelja usiljevati kot načelnika? Kdo je gospoda Stricelja in njegove pristaše vsprejel po odstopu nazaj v društvo? In ker ognjegasci vedo, kako lepe stvari so se za komande ljubljanskega župana godile v okrajni bolniški blagajni, se vse začudeno povprašuje, kako pravico ima župan, da ne pusti gospodu Leutgebu izročiti bolniško blagajno onim rokam, katere so od društva za to izvoljene. Župan naj ne misli, da bo na tak način komandiral ognjegasci s svojim Turkom, katerega pri vojaških se za »bataljonshornista« niso marali. Župan naj ve, da se na tak način ne postopa z možmi, ki so se leta in leta žrtvovali za blagor bližnjemu. Župan naj ve, da mu pri mestu narašča deficit in da mora biti hvaležen vrlim prostovoljnim gasilcem, ki mestu prihranijo ogromne stroške za mestne ognjegasce, ve naj pa tudi, da ognjegasci vztrajajo ob strani novoizvoljenega odbora, ker vedo, da se gre za zmago pravice in resnice. To so jasno pokazali včeraj, ko je šel novi odbor gospodu Zirnsteinu oficijelno voščiti srečno novo leto. Zato, gospod župan, sekirajte svojega Zanka, zavodne može pa pustite pri delu za bližnjega blagor lepo pri miru, kajti nikjer ni zapisano, da bi morala obveljati Vaša, če tudi ni prava, in ne nakladajte na kup dosedanjih blamaž še novih blamaž.

Ljubljanski obč. zastop je predvčerajšnjim imel svojo zadnjo sejo v l. 1900. Pri točki o dopisu I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani in o prošnjah nekaterih hišnih posestnikov v zadevi vračevanja 3% posojila, katere so se vse rešile priporočilno, se je dr. Hudnik silno kregal, da je »Slovenec« si upal posvetiti v mestno gospodarstvo. Izbral si je to priliko, ker je bila med prošnjami tudi prošnja »Katoliškega Doma.« Iz seje je zanimivo tudi to, da se je dala brca šentjakobskemu okraju. Sklenilo se je, da se poslopje državne obrtne šole nikakor ne zgradi v šentjakobskem okraju, ampak na Mirju ter se plača ondi za svet komendi nemškega viteškega reda 44.000 K. Za izdelovanje načrtov se bode že naprej izdalo 12.000 K. Obč. svetnik Turk je tako strastno pobijal g. Tostija, ki se je potegoval za

šentjakobski okraj, da je g. Tosti ogorčen vstal in zaklical: »To je zlobnost radi zadnjega mojega predloga o mestnih vožnjah!« Galerija je zaklicala »Bravo!«, župan pa je razburjen dal g. Tostiju ukor. Odobril se je na knadni (!) kredit za Kuhnovo cesto 6800 K 94 v. Ako bode veliko takih »naknadnosti«, bode kljub ropotanju župana, deficit še bolj narastel. Za razpisana dela pri poslopju mestne deklishe šole in jubilejske ubožnice v Vodmatu se je oglasilo kaj malo domačih obrtnikov. Menda vedo, da nič ne opravijo, ker se na magistratu ne gre na roko malemu obrtništvu. Mizarska dela so se dala Binderju za 20.139 K, ključarska dela Breskvaru in Irkiču za 5227-90 K. Ključarska in mizarska dela pri zgradbi nove ubožnice je dobila tvrdka Tönnies za svoto 27 787 K 40 h, tvrdka Žabkar bode za 1590 kron preskrbel šteditilnike. Tvrdki Siemens & Halske se je dovolilo zgraditi za električno železnico poseben most poleg dosepanjega šentpeterskega mostu. Vožnje od goncev in priprega za gasilno društvo se je oddala obč. svetniku Jož Turku za 3000 K. Nazadnje je naredil župan Hribar veliko pridigo, h kateri se še povrnemo. Danes konstatujemo le, da je tisti Hribar, ki je pisal katoliškemu shodu tako razžaljivo pismo, klical: »Pošteno nasproti prihajajmo!« Kar se nas tiče, smo vedno s poročili bili vedno na poti resnice, res pa je, da se ne strinjamo z vsem »napredkom«, s katerim v podobi dolgov osrečuje župan Hribar Ljubljano.

Liberalci v zadregi. »Rudeči Prapor« piše: »Kranjski liberalci so modre glave. Zadnje dni so si izmislili, ponuditi socijalistom kompromis. Ali kakšen! Socijalisti naj bi preklicali svoje candidature v tretjem zboru, za to pa naj bi se liberalci zavezali, da pri prihodnjih volitvah (torej morda čez šest let) ne bodo postavili kandidata v peti kuriji. Socijalisti bi morali biti res vsi zreli za Studenec, ako bi tak predlog sprejeli. Liberalcem seveda ne bi bilo težko, odreči se kandidaturi v peti kuriji, ker sedaj pač vedo, da nikdar več ne bodo zmagali. Oni bi nam torej nekaj dali, česar sami nimajo.« Na tako vabo se seveda socijalni demokrati niso usedli in »Rudeči Prapor« si o sedanjem položaju napravi naslednjo sodbo: »Kakšna nesreča bi bila, ako bi liberalci pri volitvah popolnoma pogoreli? Nobena. Kajti če imamo sedaj dva nasprotnika, bi imeli tedaj samo enega. Položaj bi bil tedaj mnogo jasnejši in boj uspešnejši. Za liberalno stranko se ne izplača izjokati dveh solzij.«

Božičnica katol. društva roko delskih pomočnikov se je sinoči 1. jan. 1901 dobro obnesla. Pevski zbor je zapel tri krasne pa težke skladbe z ognjem in preciznostjo. Za tem je sledila igra v treh dejanjih »V božični noči« prevel Jos. Volc. Igra ta je predolga za tak večer, ker utrujeni igralci preveč in izgubi na živahosti, treba bi bilo jo primerno skrajšati. Igralci so storili svojo dolžnost in so dobili priznanje. Občinstva ni bilo prav mnogo, pa se ni čuditi, kar je vse trudno ta večer. Mej gosti smo vidili tudi presvetlega g. knezoškofa, ki je ob sklepu v lepem govoru priporočal marijanske kongregacije. Društvu pa želimo, da tudi v novem letu deluje krepko za svoj prekoristen namen.

Iz Vipave, 31. dec. Pri obč. zboru kmet. rok. bral. društva v Vipavi, dne 30. dec. t. l. izvolil se je novi odbor in sicer: g. Ivan Može, trgovec predsednikom; g. St. Hrib, gostilničar podpredsednikom; g. Franz Brotovš, trgovec blagajnikom; č. g. Ivan Debeš, kapelan tajnikom; ter gg. Ivan Gvardijančič, Franc Krline in Anton Curk odborniki. Nadalje so pri občnem zboru izključili iz društva »Slov. Narod« in »Sobor«. Poštena društva, posnemajte jih!

Sneg smo dobili z novim letom tudi v Ljubljani. Pokril pa je zemljo le s tanko odejo, ki je popoldne večinoma že zginila.

Iz celovške škofije. Župnijo Karneki grad je dobil g. Jan. Wagner, kanonik v Gospi sveti: župnijo Kolbnice pa tamošnji provizor gosp. Josip Messner. — Za dekan. svetovalec dekanije Sovodje je izvoljen in potrjen g. Pet. Raith, župnik v Milštatu. — V celovški stolnici se je obhajala

od 25. dec. do 1. jan. cerkvena slavnost ob koncu stoletja. Vsak dan so bili štiri cerkveni govori, katere so oskrbovali č. oo. jezuiti.

Dr. Artur Lemiš pa direktne in tajne volitve. Koroški nemški nacionalci se krčevito branijo zlasti po svojih listih, da so le onikrivi, da na Koroškem še nimamo direktnih volitev! Oni to taje, pripisujejo krivdo vladi in Bog zna komu še! Sedaj pa je voditelj radikalnih koroških nacionalcev, dr. Artur Lemiš, sam priznal, da nacionalcem prav nič ni na tem, da so nasprotni temu, da bi se volivna postava napravila bolj pravična. Pri socijaldemokratskem shodu v Celovcu dne 15. dec. vprašali so namreč Lemiša glede direktnih in tajnih volitev. On pa je odgovoril: »Jaz ne razumem, zakaj so tudi socijalni demokrati za tak volilni red. Če se ga vpelje, imajo nemški nacionalci in socijalni demokrati škodo; dobiček bodo imeli le klerikalci« — To je vendar jasno povedano in zastopno posebno za Vas, slovenski kmetje! Ker bi imeli »dobiček« le »klerikalci«, zato se ne sme prenaresiti sedanj krivični volilni red! Ostati morajo indirektni volitve, le da ljudstvo ne pride do veljave; hiti morajo javne volitve, le da vsak liberalni vasaar mogočež more pritiskati na odvisne revnejše ljudi, in da more zdvijana fakinaža s koli napadati vsakega, kdor ni ž njo! »Bauernbundske« preroki, razni »nacelnjci«, pa bodo kmetom še vedno trosili pesek v oči in jim zatrjevali, da so oni edini »prijatelji« in »rešitelji« ljudstva.

Koroške novice. Po poročilu lista »Fr. St.« je izvoljenih za peto kurijo 445 nemško-nacionalnih, 122 socijaldemokratskih in 140 slovenskih ter »klerikalnih« volilnih mož. — Do 5. januarja sta razpisani mesti v Svečah in Pokrčah. Za nobeno mesto se ne zahteva znanje slovenščine, dasi obiskujejo dotični šoli izključno le slovenski otroci. Dotični odlok je podpisal baron Mac Nevin, in to — pove vse! — V Svetnivasi je dne 17. t. m. umrla 28-letna gospa Gabr. Krassnigg, rojena Hainšek, soproga posestnika g. Jos. Krassnigga. — Celovška podružnica nemškega »Schulvereina« je dala šoli v Ločah raznih knjig vrednosti 60 kron.

Vojaška beguna. Dva vojaka 48. pešpolka, Št. Alfoldo in P. Borso sta minulo noč ušla iz Kaniže z zneskom 1035 kron. Na železnici sta kupila karti do Ljubljane, a sta se brčkone podala v Trst.

Nova iztočna-pravoslavna eparhija. Cesar je z listino potrdil, da se izloči iz sarajevske eparhije zaradi nje prevelike razsežnosti okraj Banjaluka-Bihač ter se povzdigne v samostojno eparhijo.

Prvo božično drevesce na Avstrijskem je stalo pri zibelki nadvojvode Albrehta. roj. 3. avg. 1817. in zamrlega 18. febr. 1895. Poprej je bila na Avstrijskem navada o božiču napravljati jaslice in še-le nadvojvodinja Henrika Nassavska, mati Albrehtova, je po severonemški šegi postavila drevesce pri njegovi zibelki. Ta novost se je hitro razširila, in pokojni nadvojvoda je večkrat pripovedal, da je prvo božično drevesce na Avstrijskem stalo pri njegovi zibelki.

Društva.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca decembra 1900 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 847 strank 422.830 K 32 h, 703 strank pa dvignilo 387.434 K 20 h. V četrtem četrtletju 1900 dovolilo se je 83 posilcem posojil na zemljišča v skupnem znesku 92 770 K.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 1. do 28. decembra 1900 poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravištvo »Mira« 545-03 K; Vinko Poljanec, semeniški duhovnik v Celovcu, 14 K mesto nagrobnega venca svojemu tovarišu Fr. Doklerju. Pošiljatelj je daroval 6 K, pravnik na Dunaju Kvidon Serneck pa 8 K. Fr. Fajdiga iz Sodražice 6-80 K iz nabiralnika; gospa Marija Skrinjarjeva iz Trsta 200 K, kot čisti dobiček od razprodanih razglednic; »Hranilnica in posojilnica« v Senožečah 10 K; upravištvo »Slov. Naroda« 582.15 K; uredništvo »Slovenca« 4 K; podružnica za Konjice 78 K; ženska podružnica v Idriji 198 K; podružnica za Trbovlje 141-62 K; Ig. Kovač ml. iz Adofvščine zbirko obmejnih

Slovenec ob Hublju 12 K; učitelj Janko Karba 10 K, katere so darovali gostje pri zabavnem večeru v gostilni gosp. Sršena v Ljutomeru; podružnica za Skočjan (Kov.) 35/50 K; Sentjakobska posojilnica v Rožu (Kor.) 100 K; moška podružnica v Starem trgu 105 K; duhovnik I. Schiffrer v Lokvi dar tamošnjih Mohorjanov 10 K; moška podružnica v Idriji 40 K; Fr. Hrasovec, blagajnik izvenakademiške podružnice v Gradcu, 108 K; ženska podružnica v Prvačini 40 K; Ivan Vrhovnik, mestni župnik v Ljubljani, 5 K mesto venca nepozabnemu pok. dekanu Ivanu Veseli; kapelan v Gorici Josip Ličan 10 K; podružnica za Pivko na Notr. 47/80 K po Ferd. Špilar; podružnica za Kotmaro ves 25 K; Drag. Pertot iz Barkovelj pri Trstu 20/84 K in sicer: 17 K nabranih na svadbi 10. nov., ostalo pa je iz nabiralnika v „Narodnem domu“; akademiška podružnica v Gradcu 86 K; podružnica za Ptuj 90/80 K; Ant. Artel, s Spod. Goričice pri Celovcu, 10 K; ženska podružnica v Ribnici po g. Aniči Bobokovi 308 K; podružnica za Žužemberk 10 K; kranjski trgovec Jakob Killer ob ženitnini svojega brata v Kropi 8 K; konz. svetnik dr. Josip Dolenc za Miklavža 20 K; gđ. učiteljica Rezika Strle-tova 13/72 K in sicer: 10 K so dali Gorjanski Mohorjani, 3/72 K pa vesela družba pri Črnetu v Sp. Gorjah; moška podružnica na Vrhniki po dekanu Lovru Gantar 102 K; g. Mimi Pirčeva iz Kranja 63 K; „Okrajna posojilnica“ v Krškem 10 K; c. k. poštar v Trojanah Fr. Konšek 2 K odkupnine od novoletnih voščil in trgovec v Ljubljani Ivan Jebračin 200 K od družbine kave. — Iskreno se zahvaljujemo pošturovalnim darovateljem, našemu za družbo vnetemu časopisju, delavnim podružnicam in slavnim slovenskim posojilnicam izrekamo nado, da se v bodoče zanimanje č. občinstva do naše družbe povekša, darovitost pomnoži. — Upamo od sleherne Slovenke in slehernega Slovenca posredne podpore ob kavi, vžigalicah, svinčnikih i. dr. rečeh, ki se prodajajo v družbino korist, in neposredne podpore z novčnimi prispevki. — Čl. družbinim dobrotnikom veselo, srečno novo leto! Sebi pa mnogo posla z vknjiževanjem gostih prispevkov želi: Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Videm, 2. januarja. Župnik v Artičah, gospod Janez Berglez, umrl včeraj od mrtvouda zadet; pogreb v petek ob 9. uri.

Dunaj, 2. jan. Češko konservativno veleposestvo je izdalo volivni oklic, v katerem ostro obsoja obstrukcijo.

Gradec, 2. jan. Na tukajšnjem kolodvoru sta včeraj trčila dva vlaka. Poštni konduktor Frane Baszy je lahko ranjen, pet voz zdobljenih in šest družih poškodovanih.

London, 2. jan. „Times“ poroča, da je položaj za Angleže v Južni Afriki še kritičnejši, nego je bil lani začetkom leta.

Kapstadt, 2. januv. Oddelek 200 Burov je nekaj milj severno od Rosmeada zažgal železniški vlak. 60 mož so Buri ujeli in razorožili. Nekaj je ranjenih.

London, 2. januv. Kitchener brzojavlja iz Pretorije 30. m. m.: General Knox sledi Dewetu. Nekaj konj in 5 voz s streljivom je vzel Burom, 76 Burov je oprostil.

Berolin, 2. januarja. Wolfv urad poroča iz Pekina 31. m. m.: Morilec nemškega poslanika Kettelerja, Enhai po imenu, je bil danes popoldne ob 3. uri obglavljen na mestu, kjer je izvršil umor.

London, 2. januarja. Iz Pekina poročajo 31. m. m.: Poslaniki so pre-

jeli naslednji odgovor od kitajskih pooblaščenec: Čing in Li - Hung - Čang vsprejmeta v ime Kine stavljenе pogoje in prosita, da se vrši prvi sestanek.

London, 2. januarja. Poslaniki velevlavstij so se izrazili napram kitajskim odposlancem, naj Kitajci svoje pomisleke o znani noti velevlavstij napišejo. Tako bodo pogajanja podaljšana.

Umrli so:

28. decembra. Marija Podrekar, trgovčeva žena, 52 let, sv. Jakoba trg 6, jetika.

29. decembra. Helena Pokorn, gostija, 71 let, Poljanski nasip 52; naduha.

V bolnišnici:

26. decembra. Franciška Merhar, pestunja, 15 let, otitis media purulenta meningitis.

27. decembra. Franc Štrukelj, ključarski pomočnik, 26 let, myelitis chron.

Cena žita na dunajski borzi
dné 31. decembra 1900.
Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad . . .	K 7.77 do K 7.78
Rž za pomlad . . .	7.81 „ „ 7.82
Turšica za maj junij /01 „	6.25 „ „ 6.26
Oves za pomlad . . .	6.21 „ „ 6.22

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
31.	9. uveč.	726.9	0.4	brezv.	oblačno	
1.	7. zjut.	728.9	0.4	sl. szvl.	sneg	6.2
2.	popol.	732.1	1.0	sr. jug	del. jasno	
1.	9. zveč.	734.8	-4.5	sr. jvzh.	oblač.	
2.	7. zjut.	736.4	-7.9	sl. jzrah	del. jasno	1.6
2.	popol.	726.4	-6.4	sr. jvzh.	jasno	

Srednja temperatura ponedeljka -1.0°, normala: -2.6°
Srednja temperatura torka -1.0°, normala: -2.7°

Zahvala. 2 1-1

Presrečno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za častito udeležbo na poslednjem potu preljubljene, nepozabne nam sestre, gospodične

Ane Rekar
učiteljice v Železnikih

posebno se pa zahvaljujemo prečasti domači duhovščini, c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Zmru, g. Jos. Levičniku, nadučitelju, za obilni trud, nadalje blagorodnim gospe in gospičam za krasne darovane vence, kakor tudi vsem gospičam koleginjam za spremstvo, slav. gasilnemu društvu in g. pevcev za ginjaivo petje. Vsem najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1900.

Žalujejoči ostali.

Za otroške bolezni,
za katere je tako pogostem potrebno kislina imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri žledodni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) 10-50

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastojni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Glaznanilo.

Z dnem 31. decembra 1900 se je v

gostilni pri Zajcu
na Rimski cesti
prišel točiti pristen

hrvaški pelinkovec
ter vedno sveže 1135 3-2

Reininghausovo marčno pivo.

Notarski pisar,
slovenščine in nemščine v pisavi popolnoma zmožen, ki urno in lepo piše narekovano, sprejme se takoj v pisarni c. kr. notarja Viktorja Schönwetter v Ljubljani, Križevniške ulice št. 8. 1123 3-3

V Šent-Vidu nad Ljubljano je na prodaj

enonadstropna hiša,
katera stoji tik državne ceste, blizu farne cerkve, in ob začetku stavlja za rameravane škofove zavode, torej prav primerna za vsakovrstne obrte.

Več se poizvje ravno tam hiš. št. 7. (1111 5)

Šablone za sobne slikarje, najnovjše in najlepše vzorce, imata v veliki izbiri v zalogi **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciš. škanske ulice. 1120 17 11-7

Vnaja naročila proti povzetju.

Malinčev sirup
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

se prireja kar najskrbnejše iz dšedih gorskih malinovitih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo para in je torej najbolj čist izdelek nepresežne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovim sokom, ki je v prodaji in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in baker.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 1.20. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kgr. ter se 1 kilo zaračuna s K 1.10, 100 kilogr. = 100 kron.

Pletena steklenica s 2 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju s K 5.20. 089 26

Razpis službe. 1141 1-1

Pri podpisnem generalnem zastopu c. kr. priv. zavarovalne družbe „**Avstrijski Phönix**“ sprejme se proti pogodbi v službo

namestnik vodje generalnega zastopa

z letno plačo K 2400.—. Prosilec mora biti večš vsega v delokrog generalnega zastopa spadajočega delovanja ter imeti za seboj že večletno strokovno prakso ter ne sme biti čez 35 let star.

Prosilci samskega stanu imajo prednost. — Opremljeno prošnje vložiti je pri podpisnem generalnem zastopu do 6. januarja 1901.

V Ljubljani, dné 29. grudnia 1900.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
„**Avstrijski Phönix**“ na Dunaji.
Generalni zastop v Ljubljani.

Družinska pratika

je izšla.

Dobiva se komad po 12 kr. = 24 vinarjev po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.

Glavna zaloga pri H. Ničmanu v Ljubljani.

Ceniki za razprodajalce pošiljajo se zastoj.

Dunajska borza.			
Dne 2. januarja.			
Skupni državni dolg v notah	98.45	20 mark	23.50
Skupni državni dolg v srebru	98.30	20 frankov (napoleonov)	19.12
Avstrijska zlatna renta 4%	117.60	Italijanski bankovci	90.70
Avstrijska krona renta 4%	98.25	C. kr. cekini	11.37
Ogerska zlatna renta 4%	117.50	Dne 31. decembra.	
Ogerska krona renta 4%	92.75	3-2% državne srečke l. 1851. 250 gld.	176.—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1694.—	5% državne srečke l. 1860. 100 gld.	164.50
Kreditne delnice, 160 gld.	674.—	Državne srečke l. 1864. 100 gld.	198.50
London vista	240.10	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96.—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117.60	Tisne srečke 4%	140.25
		Dunavske vravnave srečke 5%	—
		Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106.—
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.75
		Priporitne obveznice državne železnice	429.—
		južne železnice 3%	335.15
		južne železnice 5%	120.—
		dolenjskih železnic 4%	99.50
		Kreditne srečke, 100 gld.	—
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350.—
		Avstrijskega rudodega križa srečke, 10 gld.	—
		Ogerskega	22.—
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13.70
		Rudolfove srečke, 10 gld.	59.—
		Salmova srečke, 40 gld.	170
		St. Genois srečke, 40 gld.	206
		Waldsteinske srečke, 20 gld.	—
		Ljubljanske srečke	58
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	367
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	6270
		Akcije južne železnice, 500 gld.	844
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	110
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	148
		Splošna avstrijska stavbiarska družba	434
		Montanska družba avstr. pian.	450
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	254
		Papirnih rubljev 100	—

Nakup in prodaja
vsekovratnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izrebanje, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izrebanje.
Kulacina izvrštev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti do dosuge kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.